

ระบบระเบิดคอขวด (การดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นประถมศึกษากลุ่มเสี่ยงทางการเรียนรู้ และสุขภาพจิต จังหวัดสิงห์บุรี)

สุภาวดี ตั้งเจริญ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี

คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสาขาสุขภาพจิตและจิตเวชของจังหวัดสิงห์บุรี ได้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทางการเรียนรู้และสุขภาพจิต โดยในปีงบประมาณ 2559 จังหวัดสิงห์บุรี พบผู้ป่วยออทิสติกที่เข้าถึงบริการ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.92 ผู้ป่วยสมาธิสั้น เข้าถึงบริการ จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.48 และพบว่าอัตรากำลังของบุคลากรด้านสุขภาพจิตและจิตเวช จังหวัดสิงห์บุรี ไม่เพียงพอ ในปี 2560 คณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสาขาสุขภาพจิตและจิตเวช ได้ดำเนินการแก้ไขโดยการพัฒนาศักยภาพ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกโรงเรียนในการคัดกรองเชิงรุกตามแบบสังเกตพฤติกรรม รวมทั้งกำหนดแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้ได้รับการดูแลช่วยเหลือและเข้าถึงบริการการรักษา

วิธีการศึกษา

1. ประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสาขาสุขภาพจิตและจิตเวชวางแผนการดำเนินงาน
2. พัฒนาศักยภาพครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกโรงเรียนในการคัดกรองตามแบบสังเกตพฤติกรรม
3. ดำเนินการคัดกรอง และสรุปผลการคัดกรองโดยครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
4. นักจิตวิทยาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ประเมินซ้ำ แจกผลการประเมินให้โรงเรียนทราบ และส่งต่อให้ทีมสาธารณสุขดูแลช่วยเหลือให้เข้าถึงบริการทางการแพทย์ต่อไป
6. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและครู เยี่ยมบ้าน และดำเนินการปรับพฤติกรรม
7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการศึกษา

ผลการคัดกรองโดยครูพบ 8.20 % เสี่ยงภาวะ LD 4.75 % เสี่ยงเรียนรู้ช้า 3.61 % เสี่ยงภาวะสมาธิสั้น 0.82 % เสี่ยงภาวะออทิสติก ส่วนผลการประเมินโดยนักจิตวิทยา ส่วนใหญ่พบ 58.11 % เสี่ยงภาวะ LD 24.32 % เสี่ยงภาวะสมาธิสั้น 16.22 % เสี่ยงสติปัญญาบกพร่อง(Mild MR) 1.35 % เสี่ยงภาวะออทิสติก ผลจากการดำเนินการอย่างไร้รอยต่อระหว่างสถานศึกษาและสถานบริการสาธารณสุข ด้วยทีมงานคณะกรรมการพัฒนาระบบสุขภาพสาขาสุขภาพจิตและจิตเวช จังหวัดสิงห์บุรี และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี ทำให้สมาธิสั้นเข้าถึงบริการรักษาในจังหวัดสิงห์บุรี ณ 14 ก.ย.2560 คิดเป็นร้อยละ 20.28 ซึ่งเป็นผลการเข้าถึงบริการที่ค่อนข้างสูง เนื่องมาจากการดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นประถมศึกษา กลุ่มเสี่ยงทางการเรียนรู้และสุขภาพจิต จังหวัดสิงห์บุรี

สรุปและข้อเสนอแนะ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องอาศัยความใส่ใจจากครู ผู้ปกครองจะสามารถทำให้ยั่งยืนและต่อเนื่อง สาธารณสุขเราควรนำข้อมูลที่ระบบของโรงเรียนคัดกรองแล้วมา มาดำเนินการขยายต่อเพื่อช่วยเหลือ